

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Thorbjörn Schafferer

BESLUT
2005-02-14

Diarienummer
511-30922-2002

**Bilaga
3**

1(5)

Skötselplan

tillhörande Länsstyrelsens beslut om bildande av

Brurmossens naturreservat,

Åmåls kommun

SKÖTSELPLAN

I. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

ÖVERGRIPANDE MÅL

Målet med skötseln skall vara att bevara områdets orördhet och av bl.a. denna betingade biologiska värden. Målet är också att bevara de förutsättningar för friluftsliv som betingas av orördheten och det intressanta växt- och djurlivet.

Beträffande skogen i reservatet innebär detta bl.a. att en ytterligare utveckling mot naturskog skall få ske genom att skogen i huvudsak lämnas för fri utveckling med ökande andel gamla träd och död ved.

I vissa delar av reservatet skall dock naturvårdsbränning prövas som en skötselåtgärd för att gynna de växt- och djurarter som är beroende av brandsuccessioner.

RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Skötsel av skog

Skogen i området skall i huvudsak lämnas för *fri utveckling*. Vindfällan och andra kullfallna träd skall således som regel ej upparbetas. Träd som blockerar framkomligheten på av förvaltaren *markerade stigar* skall dock kapas och läggas åt sidan.

Även de smärre *hyggen och ungskogsområden* som finns i reservatet skall få utvecklas fritt, vilket bl.a. bedöms leda till att löv- och tallskogar växer upp i dessa delar. För att gynna *raggbocken* och andra arter knutna till solexponerad, gammal tall får dock röjning eller bränning utföras på vissa hyggen med kvarstående tallar, se nedan nämnda tre delområden.

I delar av reservatsområdet bör naturvärdena kunna höjas genom att *bränning* görs som en skötselåtgärd. T.ex. många tallanknutna vedinsekter är beroende av kraftigt solbelyst, död ved för att utvecklas. För raggbocken och många andra

---

Postadress:

403 40 Göteborg

Besöksadress:

Ekelundsgatan 1

Telefon:

031-60 50 00 (växel)

Telefax

031-60 52 09

E-post:

lansstyrelsen @o.lst.se

vedinsekter anses branden vara livsavgörande genom att det i ett landskapsperspektiv kontinuerligt kan skapas död och solbelyst ved. I frånvaro av brand riskerar dessa miljöer, genom bl.a. gräninvandring, att utvecklas till alltför skuggiga miljöer för många arter.

Bränning bör i förvaltarens regi utföras i de tre tallbevuxna håll- och hedmarker i reservatets östra del som under de senaste decennierna varit föremål för plockhuggning eller annan avverkning. Vid utebliven bränning skall istället röjning utföras i partier där tätare ungskog hotar att försämra miljön för bl.a. raggboken. Aktuella områden är:

- öster om Brurmossen (f.d. Vassbotten 1:9, numera 1:41);
- öster om Nötros mossen (Låbyn 1:2);
- norr om Ljusebjörks mossen (Låbyn 1:10).

I den huvuddel av reservatet som har äldre, orörd naturskog skall någon bränning inte utföras. För de områden som enligt ovan kommer i fråga för bränning bör en brandplan upprättas, i vilken bl.a. geografisk avgränsning och tidsmässig fördelning närmare anges. Efter bränningen lämnas brandfältet orört för fri succession. Områdena bör dock återkommande besiktigas för att förvaltningen ska kunna ta ställning till eventuellt behov av ytterligare brännings- eller röjningsåtgärder.

För eventuella skogsvårdsåtgärder som aktualiseras efter t.ex. *icke önskad skogsbrand*, dvs. brand som ej utgör skötselåtgärd, eller *mer omfattande insektsangrepp* erfordras medgivande av undantag från föreskrifterna för reservat. Vid prövning skall inriktningen vara att den skadade skogen lämnas utan åtgärd för fri succession. Råd och anvisningar om skogsskydd i naturskyddade områden som meddelas av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen skall beaktas vid prövning.

Jakt

Jakt på älg och rådjur får bedrivas i reservatet utan hinder av föreskriften A16. Uttransport av i reservatet fälld älg får ske med hjälp av motor-drivet fordon, om det kan ske på sådant sätt att mark- och vegetations-skador inte uppkommer. Fordon med tillräckligt lågt marktryck för att undvika spårbildning skall således användas, och körstråk väljas så att t.ex. känslig vegetation inte skadas.

Vidare gäller att befintliga skjutgator får röjas utan hinder av föreskriften A7. Jakttorn/kojor finns på följande platser:

- i sydvästra kanten av Brurmossen;
- intill Särkspännnet;
- i norra delen av Låbyn 1:3 vid myrstråket mellan Ljusebjörks mossen och Nötros mossen.

Övrig jakt såsom jakt på fågel och småvilt kräver Länsstyrelsens tillstånd. Tillstånd bör kunna ges till jakt som inte bedöms stå i konflikt med reservatets syfte vad gäller faunavård och friluftsliv. Tillstånd till jakt på känsliga arter såsom f.n. tjäder bör inte lämnas.

II. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

ÖVERGRIPANDE MÅL

Målsättningen är att, genom att bevara området som ett attraktivt vildmarksområde med orörda våtmarker och naturskogar, främja möjligheten till rekreation och naturstudier. Området skall hållas tillgängligt för allmänheten genom lämpliga parkeringsmöjligheter och stigar.

RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Tillgänglighet

Från allmänna vägen mellan Åmål och Svanskog kan reservatet nås t.ex. via den enskilda vägen mot Vassbotten. Efter avtal med berörd markägare kan körvägen mellan Stockeviken och Abborrmyren söder om reservatet utnyttjas för vidare tillträde till reservatsområdet. En *parkeringsplats* för ca 3-5 bilar skall, enligt avtal, anläggas vid slutet av denna körväg, se markering på karta i bilaga 1 till beslutet.

Förvaltaren av reservatet skall iordningställa och märka ut en *stigslinga* mellan parkeringsplatsen och Brurmossen med ungefärlig sträckning enligt markering på beslutskartan. Det angivna stigläget innebär att befintliga lekplatser för tjäder undviks samtidigt som vandraren får kontakt med områdets olika skogs- och våtmarkstyper. Spångning etc utförs för att underlätta framkomligheten. Beträffande stig som förvaltaren märkt ut gäller att underhåll får ske utan hinder av reservatsföreskrifterna A7 och A8, dvs. träd som fallit över stigen får kapas och läggas undan samt erforderligt röjningsarbete utföras.

För anläggande av ny stig i övrigt erfordras tillstånd enligt föreskriften A15. Särskild vikt skall läggas vid att eventuella stigar inte dras genom känsliga områden med t.ex. större tjäderspel och känsliga lavhällar.

Information

Informationsskyltar och vägvisning skall finnas vid parkeringsplatsen (enligt avtal med berörd markägare). Informationsskyltarna skall ha av Länsstyrelsen godkänd text och bör innehålla en orienteringskarta som visar reservatets omfattning, stigar etc. Skyltarna bör också ge en kort beskrivning av områdets natur- och kulturvärden, skyddsmotiv, beslutsmyndighet, förvaltare samt föreskrifter för allmänheten. Enklare informationsskyltar kan vid behov också placeras i reservatsgränsen där stigar leder in i området.

Tältning och eldning

Det är i reservatet endast tillåtet för var och en att tälta i *ett dygn* inom reservatet. Avsikten är att bestämmelsen skall bidra till att undvika sådant slitage som uppkommer genom att tältning sker på en och samma plats under längre tid.

Vidare är det förbjudet att göra upp eld i reservatet. Avsikten är att förhindra vedhuggning, och därmed åverkan på gamla lågor och torrakor, och att minska risken för skogsbrand. Stormkök eller liknande kan dock användas i reservatet.

Utmärkning av reservatets gräns

Gränsmarkering skall, genom förvaltarens försorg, utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar.

III. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Dokumentation av skötselåtgärder m.m.

Dokumentation av *skötseln* skall göras med avseende på utförda åtgärder, tidpunkten för utförandet, noteringar om effekter av åtgärden, kostnader och intäkter samt finansieringen av förvaltningen. Förvaltaren svarar för dokumentationen av skötseln.

Förvaltaren av reservatet bör vidare dokumentera förhållanden som kan påverka *naturvärdena* inom reservatet negativt, såsom slitage och nedskräpning. Dokumentationen skall utgöra ett av underlagen vid eventuell revidering av skötselplanen.

Om *överträdelser* av reservatsföreskrifterna eller andra åtgärder som kan hota naturvärdena uppmärksammas av förvaltaren, bör denna snarast ta kontakt med tillsynsmyndigheten (f.n. Länsstyrelsen).

Uppföljning av naturvärdenas utveckling

Ett program för att följa utvecklingen av de värden som ligger till grund för skyddet bör upprättas i samråd mellan förvaltaren och länsstyrelsen. Programmet bör bl.a. omfatta kontroll av populationsutvecklingen hos några av områdets rödlistade arter, bl.a. raggbocken. Vidare bör skogens utveckling med avseende på bl.a. trädslagssammansättning, ålder och förekomst av död ved följas, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas förekomsten av äldre tallar (> ca 200 år gamla).

IV. REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

De åtgärder som anges i skötselplanen skall ses över vart tionde år eller i övrigt när det kan anses motiverat. Vid behov skall skötselplanen revideras i samband med översynen.

V. FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

Förvaltaren har ansvaret för att åtgärder enligt skötselplanen genomförs. Till dessa åtgärder utgår statsbidrag.